

Klaudia Bąk

e-mail: 177299@student.ue.wroc.pl

ORCID: 0000-0001-5477-7737

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

Krajowy System e-Faktur – zagrożenia czy korzyści?

DOI: 10.15611/2023.54.1.01

JEL Classification: H25, H26, H29

Streszczenie: W artykule zaprezentowano korzyści, zagrożenia i ograniczenia związane z wykorzystaniem faktur elektronicznych w transakcjach handlowych polskich przedsiębiorstw. Przedstawiono również ramy prawne stosowania faktur elektronicznych. W ostatnich latach system podatkowy został znacznie uproszczony, zachęcając przedsiębiorców do wprowadzenia faktur elektronicznych w swoich jednostkach gospodarczych. Z różnych dostępnych wyników badań i ekspertyz wynika, że polscy przedsiębiorcy są świadomi korzyści, jakie przyniesie wprowadzenie e-fakturowania, ale jednocześnie są istotne kwestie dotyczące np. bezpieczeństwa procesu, które zniechęcają przedsiębiorców do przyjęcia e-fakturowania. W Polsce brakuje również ujednoliconego szablonu e-fakturowania i oprogramowania, które umożliwiłoby przedsiębiorstwom pełne wykorzystanie e-Faktur.

Słowa kluczowe: Krajowy System e-Faktur, faktura, faktura ustrukturyzowana, ustawa o podatku od towarów i usług

1. Wstęp

Wraz z rozwojem technologii coraz więcej dziedzin życia przenosi się do świata cyfrowego. Nie inaczej jest w przypadku faktur, które dzięki elektronicznym rozwiązaniom stają się coraz bardziej popularne. W Ustawie z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r., poz. 2076) (dalej: ustawa o KSeF, ustawa o e-Fakturach) zawarto przepisy, które wprowadzają faktury ustrukturyzowane (dalej: e-Faktury), przepisy dotyczące Krajowego Systemu e-Faktur (dalej: KSeF, System). E-Faktura to faktura wystawiona za pomocą KSeF wraz z przydzielonym numerem identyfikującym tę fakturę w Systemie. Przepisy ustawy o e-Fakturach obowiązują od początku 2022 r. i umożliwiają podatnikom dobrowolnie wystawiać faktury w postaci ustrukturyzowanej. Wyłączenie za pomocą Systemu, który ma na celu usprawnienie przepływu faktur między przedsiębiorcami oraz poprawę kontroli podatkowej, będzie możliwe wystawianie nowego rodzaju faktur. Jednak, jak każde rozwiązanie, KSeF niesie ze sobą pewne zagrożenia. Celem artykułu jest próba udzielenia odpowiedzi na pytanie, czy KSeF przyniesie polskiej gospodarce korzyści, czy też może spowodować zagrożenia dla przedsiębiorców i podmiotów publicznych.

Faktury są jednym z najczęściej wykorzystywanych dokumentów w relacjach biznesowych. Ich treść normują regulacje z zakresu prawa unijnego, finansowego, podatkowego i handlowego (Dyrektywa 2014/55/UE, art. 3 ust. 1). Raporty podatkowe wskazują, że e-Faktury są prostsze w użyciu, praktyczniejsze i tańsze od faktur papierowych (Różowicz, 2014, s. 230).

Analizowany System korzystnie może wpłynąć na polskich przedsiębiorców i podmioty publiczne, ale jego wprowadzenie wiąże się z pewnymi zagrożeniami, które należy skutecznie zniwelować. Za zarządzanie i kontrolę nad Systemem odpowiadają organy podatkowe, co z pewnością przyczyni się do ograniczenia wystawiania tzw. pustych faktur, czyli faktur bez pokrycia w stanie faktycznym, lub dokonywania innego rodzaju wyłudzeń podatku od towarów i usług oraz oszustw podatkowych. Natomiast sam proces wdrożenia KSeF może być utrapieniem dla mikro i małych przedsiębiorstw, w których będzie potrzebne przeszkolenie pracowników z działania Systemu i poruszania się po nim, co przyniesie ze sobą ogromne koszty. Przyjęte w artykule metody badawcze to analiza aktów prawnych, studium literatury i wnioskowanie logiczne przez dedukcję.

2. Faktura ustrukturyzowana

E-Faktura, według art. 2 Ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2004 r. Nr 54, poz. 535) (dalej: Ustawa o VAT), jest to faktura w formie elektronicznej, wystawiona lub otrzymana w formacie elektronicznym. Definicja ta została dodana w art. 106b ust. 1 na mocy Ustawy z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw. Definicja faktury elektronicznej w polskim prawie stanowi odzwierciedlenie definicji faktury elektronicznej przyjętej przez Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/55/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie fakturowania elektronicznego w zamówieniach publicznych (Dz. Urz. UE L 133 z 06.05.2014 r., s. 1).

W polskim systemie normatywnym Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 14 lipca 2005 r. w sprawie wystawiania i przesyłania faktur w formie elektronicznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 133, poz. 1119) wprowadziło po raz pierwszy rozporządzenie w sprawie wystawiania faktur elektronicznych do postępowania urzędników administracyjnych. Wówczas faktury elektroniczne zostały zrównane z fakturami tradycyjnymi, czyli fakturami papierowymi (Winnicki, 2011, s. 208-212).

Krajowy System e-Fakturowania jest ogólnopolskim systemem teleinformatycznym, który jest kolejnym krokiem w kierunku pełnej cyfryzacji. Celem KSeF jest umożliwienie podatnikom wystawiania i wymiany faktur strukturyzowanych. Faktura ustrukturyzowana jest formą dokumentacji transakcyjnej dopuszczonej do komercyjnej dystrybucji.

Podatnicy będą mieli zapewniony, ustawowo określony, czas archiwizacji dokumentów przez System. Dokumenty te będą przechowywane przez 10 lat zgodnie z ustawą o VAT (Ustawa z dnia 11 marca 2004...).

Prawdopodobnie KSeF pozostanie rozwiązaniem dobrowolnym do II kwartału 2024 r., co oznacza, że indywidualni podatnicy mogą wystawiać faktury ustrukturyzowane, ale mogą też trzymać się tradycyjnych dokumentów sprzedaży. Przyszłe plany polskiego rządu zakładają, że KSeF stanie się systemem obowiązkowym. Krok ten jest jednak uzależniony od decyzji Komisji Europejskiej. Na stronie Ministerstwa Finansów znajdują się informacje o zmianach w projekcie KSeF. Komunikat wprowadza następujące zmiany w założeniach Systemu:

- przesunięcie wejścia w życie ustawy z 1 stycznia 2024 r. na 1 lipca 2024 r.;
- wydłużenie o dodatkowe pół roku terminu wdrożenia KSeF przez podatników zwolnionych podmiotowo z VAT, zatem dla nich KSeF będzie obowiązkowy od 1 stycznia 2025 r.;
- faktury konsumenckie (B2C) nie będą objęte KSeF;
- bilety spełniające funkcje faktury (w tym paragony na autostradach płatnych) zostają wyłączone z KSeF;
- faktury z kas fiskalnych i faktury uproszczone będą mogły być wystawiane w dotychczasowej formie do 31 grudnia 2024 r.;
- w przypadku awarii po stronie podatnika przewidziano możliwość wystawiania faktur w trybie offline poza KSeF i dostarczania faktur do KSeF następnego dnia po wystawieniu;
- liberalizację sankcji i ich stosowanie dopiero od 1 stycznia 2025 r.
Co do zasady e-Faktury może wystawiać prawie każdy przedsiębiorca, czyli:
- czynni podatnicy VAT;
- przedsiębiorcy zwolnieni z VAT;
- podatnicy, którzy są zidentyfikowani w Polsce do szczególnej procedury unijnej OSS i posiadają polski NIP (Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997...).

Faktura ustrukturyzowana przyjmuje format xml, który jest zgodny ze strukturą logiczną e-Faktury FA(1) opublikowaną w Centralnym Repozytorium Wzorów Dokumentów Elektronicznych (dalej: CRWDE) na platformie ePUAP.

Ustawodawca skonkretyzował, że odbieranie faktur elektronicznych wymaga akceptacji odbiorcy faktury. Przepisy pozostawiają swobodę w kwestii sposobu wyrażenia tej zgody.

Faktura elektroniczna nie jest tym samym co faktura przesłana drogą elektroniczną. To drugie pojęcie jest znacznie szersze; odnosi się nie tylko do faktur wystawionych w formie elektronicznej, ale też do faktur papierowych, które zostały zeskanowane i dostarczone drogą elektroniczną.

W kontekście KSeF pojęcie „e-Faktura” nie odnosi się do faktury elektronicznej ani tym bardziej faktury papierowej dostarczanej drogą elektroniczną, a do faktury ustrukturyzowanej, która została wprowadzona w ramach szerszego pakietu zmian podatkowych w obrębie SLIM VAT 2.

Faktura ustrukturyzowana jest więc trzecim (obok faktur papierowych i elektronicznych) typem faktur występujących w polskim prawie podatkowym. Tę fakturę wyróżnia to, że jest ona wystawiana w zgodzie z góry określonym w przepisach wzo-

rem. Jest to możliwe dzięki zintegrowanemu oprogramowaniu, które współpracuje z KSeF (komercyjnym bądź udostępnianym przez MF). We wzorze są zawarte wszystkie elementy, które są wymagane przez ustawę o VAT w stosunku do faktur. Znajdują się tam także pola nieobowiązkowe, spotykane jednak w obrocie gospodarczym (Ustawa z dnia 29 października 2021...).

Dzień przesłania takiej faktury do KSeF jest uważany za datę wystawienia. System weryfikuje zgodność dokumentu ze wzorem i zostaje mu nadany unikalny numer. Fakturę uznaje się za otrzymaną w dniu przydzielenia numeru identyfikującego. Odbiorca uzyskuje do niej dostęp przez uwierzytelnienie się w KSeF bądź przez podanie określonych danych identyfikujących daną fakturę (tzw. dostęp anonimowy).

Jeśli odbiorca nie wyrazi zgody na otrzymanie faktury ustrukturyzowanej, wówczas wystawca nadal może korzystać z KSeF, ale fakturę powinien dostarczyć także w inny sposób (w formie papierowej bądź elektronicznej). Istnieje możliwość wyrażenia zgody na otrzymywanie faktur elektronicznych, przy jednoczesnym braku zgody na otrzymanie faktury ustrukturyzowanej (Infor, 2022).

KSeF może być obsługiwany za pomocą zainstalowanego i stale rozwijanego oprogramowania. Ten system nie jest jeszcze popularny, ale wkrótce powinno się to zmienić. Ministerstwo Finansów zapowiedziało uruchomienie testowej aplikacji, która pozwoli na korzystanie z KSeF także przez małe firmy.

Przedsiębiorcy mogą upoważniać osoby trzecie, np. swoich pracowników bądź podmioty takie jak biura rachunkowe, do odbioru e-Faktur. Wymagane jest wówczas uwierzytelnienie się w Systemie (Pragmago, b.d.).

Struktura e-Faktury

Podatnik, zanim zdecyduje się na wystawienie faktury elektronicznej w systemie KSeF, powinien pamiętać, że we wzorze dokumentu znajdują się trzy rodzaje pól do wypełnienia. Pola są obligatoryjne, opcjonalne lub fakultatywne. Schemat zawiera ponad 300 pól. Zalecana jest ostrożność podczas wypełniania pól, zwłaszcza jeśli e-Faktura jest wystawiana po raz pierwszy.

Pola obligatoryjne wymagane dla faktur elektronicznych muszą być zawsze wypełnione. W tej kategorii znajdują się takie informacje, jak dane sprzedającego i kupującego, data wystawienia dokumentu lub data realizacji (dostawy towaru) (Krajowy System e-Faktur, 2022).

Pola opcjonalne są wypełniane w zależności od rodzaju wystawionej faktury lub uwarunkowań prawnych, które wymagają wypełnienia niektórych pól. Brak jednego z pól opcji nie jest błędem technicznym – faktura zostanie zaakceptowana przez System i prawidłowo wystawiona. Jeżeli jednak kontrahent odbierze fakturę i nieprawidłowość zostanie wykryta, należy dokonać odpowiedniej korekty.

Istnieją także pola fakultatywne, jednak nie mają one wpływu na prawidłowość wystawionej e-faktury. Ta grupa pól zawiera pola na komentarze, a także pola, któ-

rych wypełnianie nie jest wymagane zgodnie z ustawą o VAT, ale są wymagane co do zasady, zgodnie z innymi przepisami (Pragmago, b.d.).

Kary za brak faktury ustrukturyzowanej

Zgodnie z proponowanym rozwiązaniem, jeżeli podatnik nie wystawi faktury za pośrednictwem KSeF, gdy ta czynność będzie już obowiązkowa w Polsce, naczelnik skarbowy nałoży karę pieniężną w wysokości do 100% kwoty podatku wskazanej w wezwaniu podatkowym. W przypadku faktur bez VAT kara wynosi do 18,7% całkowitej kwoty wykazanej na fakturze. Podobne sankcje dotyczą podatników, którzy wystawiają faktury elektroniczne w okresie awarii KSeF niezgodnie z dostarczonym wzorem. W obu przypadkach kara wynosi co najmniej 1000 zł. Sankcje dotyczą również tych, którzy nie złożyli do KSeF faktur wystawionych w okresie awarii KSeF i nie nadali numeru identyfikującego dla tych faktur w odpowiednim terminie. Należy to zrobić w ciągu siedmiu dni od dnia kończącego awarię KSeF. Minimalny próg kary wyniesie wówczas 500 zł.

Istnieją również wyjątki od nałożenia kary. Na przykład grzywny nie mogą być nakładane na podatnika, będącego osobą fizyczną, który wówczas ponosi odpowiedzialność za wykroczenie skarbowe lub przestępstwo skarbowe. Grzywny należy wpłacić na rachunek bankowy lokalnego urzędu skarbowego w ciągu 14 dni od doręczenia mandatu. Wpływy z kar wpływają na dochody budżetu państwa (Portatvat, 2023).

3. Wdrożenie e-Faktur

W procesie wdrażania e-Faktur pojawiają się nie tylko wyzwania i trudności dotyczące technologii, a także organizacji, które dla podatników będą wiązały się z koniecznością przeorganizowania procesów biznesowych, związanych z korzystaniem z faktur w przedsiębiorstwie. Dotyczy to czasem mało oczywistych obszarów, tj.:

- 1) konieczności zbudowania relacji między system finansowo-księgowym a KSeF. Należy zwrócić szczególną uwagę na radzenie sobie z komunikatami o błędach. Niezbędne staje się uzyskanie pewności, że faktura została dostarczona do nabywcy i można oczekiwać płatności, w przeciwnym razie należy ją niezwłocznie poprawić i wysłać ponownie;
- 2) budowy pewnych procedur dodatkowej akceptacji faktur sprzedażowych, np. przez losową weryfikację numerów wskazanych na e-Fakturze lub wprowadzenie do umów z kontrahentami zapisów regulujących kwestie wykorzystania dodatkowych pól (np. pola „Dodatkowy opis”, aby podać numer zamówienia);
- 3) zmiany w rozliczeniach wydatków z pracownikami, gdyż pracownik nie dostanie faktury do ręki. E-Faktura zostanie pobrana w KSeF, w którym będzie potrzebne wdrożenie odpowiedniego rozwiązania, pozwalającego na alokację e-Faktur do

poszczególnych osób, aby np. dać im wgląd do części faktur zakupowych w celu dokonania rozliczenia (Panayiotou i Stavrou, 2021, s. 38).

Na stronie Ministerstwa Finansów są podane informacje dotyczące sposobu wystawienia e-Faktury w KSeF, tj.:

- bezpośrednio w KSeF z użyciem narzędzi webowych, które są udostępnione przez Ministerstwo Finansów,
- w programie finansowo-księgowym lub systemie typu EDI.

W celu korzystania z obu sposobów wymagane jest uwierzytelnienie przez podatnika lub osobę uprawnioną kwalifikowanym podpisem elektronicznym albo podpisem zaufanym. Zatem zanim podmiot gospodarczy zacznie korzystać z KSeF, musi zawiadomić urząd skarbowy o osobach i podmiotach uprawnionych. Firmy jednoosobowe nie muszą tego robić. Aby wystawić fakturę ustrukturyzowaną, należy:

- wprowadzić do programu księgowego dane z faktury;
- przesłać fakturę do KSeF (programy księgowe zrobią to za pomocą API, czyli połączą się i wymienią danymi z odpowiednim systemem).

KSeF co do zasady powinien nadać dokumentowi unikalny numer identyfikujący, zweryfikować jego zgodność ze wzorem i wysłać komunikat dotyczący wystawienia, odrzucenia lub braku możliwości wystawienia faktury ustrukturyzowanej. Po wyrażeniu zgody przez nabywcę dokument staje się widoczny w Systemie.

W każdym przypadku nowa faktura najpierw trafia do organów państwowych, w których zostanie sprawdzona i zarejestrowana, a dopiero potem dostanie ją nabywca. Co ważne, faktura będzie miała dwa numery: pierwszy nadany przez jednostkę w ramach własnej numeracji oraz drugi – identyfikacyjny, nadany przez KSeF (Ministerstwo Finansów, b.d.).

4. Korzyści płynące z e-Faktur

Można wyróżnić cztery główne korzyści pojawiające się wraz z ewolucją systemów fakturowania od tradycyjnych papierowych do elektronicznych (Różowicz, 2014, s. 230).

1. Oszczędność środków finansowych.

Źródłem korzyści w zakresie oszczędności kosztów jest wpływ e-fakturowania na całość procesu rozliczeniowo-księgowego. To całkowicie lub przynajmniej częściowo zautomatyzuje wystawianie, przyjmowanie i rozliczanie faktur. Pozwala to zoptymalizować koszty pracy i efektywnie przenosić pracowników do innych zadań administracyjnych. Rozliczenia online są szybsze, wygodniejsze i tańsze zarówno dla wystawców, jak i dla klientów. Zamiast zlecać rozliczenia księgowemu kontrahenci i ich pracownicy mogą samodzielnie generować faktury za pomocą dedykowanej aplikacji i przysyłać je e-mailem do kontrahentów, co znacznie skraca czas wysyłki i jednorazowe koszty. Przedsiębiorcy mają również możliwość wglądu w dowolnym momencie do danych o klientach, dostawcach lub zrealizowanych zamówieniach. Wystarczy dostęp do internetu oraz login i hasło do aplikacji. Niektóre firmy oferują wersje próbne swoich aplikacji rozliczeniowych, które umożliwiają bezpłatne wysta-

wianie określonej liczby dokumentów w każdym miesiącu. Większość przedsiębiorców, którzy korzystają z faktur online, nadal drukuje wszystkie swoje dokumenty, choć nie ma takiego obowiązku. Jest to częściowe rozwiązanie pozwalające zaoszczędzić na kosztach wysyłki (Gazeta Finansowa, 2022).

2. Uproszczenie w przekazywaniu dokumentów w relacji między zamawiającym a wykonawcą oraz wymagany czas przechowywania faktur.

Drugą podstawową korzyścią, która może pojawić się wraz z korzystaniem z faktur elektronicznych jest to, że zawsze podatnik ma dostęp do swoich faktur w jednym miejscu, co ułatwia przekazywanie dokumentów między klientami a kontrahentami. Ułatwia to katalogowanie, porządkowanie i przyspiesza proces wystawiania faktur. Pracownicy w jednostce gospodarczej są w stanie zaoszczędzić czas i usprawnić swoje procesy biznesowe w wysyłaniu i odbieraniu korespondencji z dokumentami od wystawcy do odbiorcy. Zyskuje również cały proces zarządzania relacjami z klientami. Dostęp do historii transakcji jest natychmiastowy i wymaga tylko połączenia z siecią. Dokumenty wystawiane w Systemie będą przechowywane przez 10 lat, dzięki czemu podatnik będzie miał zapewnioną ich archiwizację, zgodnie z przepisami ustawy o VAT (Ustawa z dnia 11 marca 2004...).

3. Skrócony termin zwrotu podatku VAT.

Ułatwienie, które pojawiło się wraz z wprowadzeniem ustawy o KSeF to skrócony okres otrzymywania zwrotu nadwyżki podatku naliczonego nad podatek należny. Podatnicy, którzy będą korzystać w pełni z Systemu oraz będą wystawiać i otrzymywać wyłącznie faktury ustrukturyzowane będą mogli liczyć na zwrot nadpłaty w ciągu 40 zamiast 60 dni, jak to miało miejsce przed wprowadzeniem ustawy o KSeF.

4. Większa ochrona środowiska naturalnego.

Czwartą ważną korzyścią korzystania z e-fakturowania jest zwiększona ochrona środowiska. Przede wszystkim warto zwrócić uwagę na najbardziej oczywisty aspekt wynikający z odejścia od tradycyjnej formy rozliczeń: minimalizację zużycia papieru, a tym samym zmniejszenie liczby ściętych drzew. Do wydrukowania 1,5 mld banknotów zużywa się około 7500 ton papieru, a do wyprodukowania 1 tony potrzeba 17 drzew. Do produkcji papieru do faktur wystawianych w Polsce potrzeba ok. 127 500 drzew, co odpowiada powierzchni około 64 hektarów lasu. Wylesianie ma inne konsekwencje, takie jak zagrożenie wyginieciem niektórych gatunków roślin i zwierząt oraz inne nieodwracalne zmiany w ekosystemie.

Recykling faktur wymagających przechowywania jest mocno ograniczony, a więc tylko częściowo można go uznać za korzystny dla środowiska. Rezygnacja z produkcji papieru oznacza również mniej odpadów, mniejsze zapotrzebowanie na wodę, mniejsze zanieczyszczenie wody oraz mniejsze zużycie energii. Jest to więc znacznie bardziej korzystne dla środowiska naturalnego. Rachunki w formie papierowej mają również negatywny wpływ na środowisko przez środki używane do ich drukowania: tonery do drukarek i wkłady atramentowe, które są toksyczne, niebezpieczne i trud-

ne do utylizacji po ich zużyciu. Firmy rezygnujące z drukowania faktur papierowych na rzecz ekologii kreują pozytywny wizerunek organizacji postrzeganej jako firma nowoczesna i innowacyjna (Berent-Kowalska, Kacprowska, Gogacz, Jargas i Kasperczyk, 2013, s. 9-10; Schabikowska, 2022).

Dodatkowo pozytywnym efektem wprowadzenia e-fakturowania będzie rozwój firm, które budują i utrzymują systemy i aplikacje do zarządzania e-fakturowaniem, przyczyniając się do wzrostu zatrudnienia i wzrostu innowacyjności w całej gospodarce.

Programy do faktur online stają się wygodnym narzędziem do zarządzania dokumentami fiskalnymi. Usługa online daje swobodę przeglądania listy faktur i wykorzystywania każdego dokumentu jako szablonu dla następnego, bez konieczności ponownego wprowadzania danych i informacji, które powinna zawierać każda faktura. Pracownicy danej jednostki gospodarczej mogą wydrukować faktury na papierze lub skorzystać z wielu przydatnych funkcji i konfiguracji, takich jak: dodawanie nowych adresów oddziałów lub kontrahentów, tworzenie różnych szablonów dokumentów, zarządzanie płatnościami, ustawianie i wysyłanie przypomnienia i wezwania do zapłaty, tworzenie raportów i statystyk, ustawienie języka lub waluty (Komunikat Komisji Europejskiej, 2010).

Otrzymywanie faktur w formie elektronicznej umożliwia zarówno wydajniejszą i szybszą akceptację merytoryczną, jak i przypisanie ich do odpowiednich projektów lub miejsc powstawania kosztów. Biura rachunkowe przekazują dokumenty w formie elektronicznej do odpowiednich odbiorców. Odbiorcy są uprawnieni do otrzymywania faktur kosztowych, zwykle do określonego limitu kosztów, w zależności od organizacji firmy. Możliwa jest pełna lub częściowa akceptacja według różnych kluczy podziału kosztów. Jednocześnie zarządca akceptujący część kosztów wyznacza inną osobę do zaakceptowania pozostałych kosztów. Elektroniczny obieg dokumentów jest korzystnym rozwiązaniem dla firm o rozbudowanej strukturze organizacyjnej. Dzięki niemu następuje skrócenie czasu potrzebnego na zatwierdzenie dokumentów i jest większa pewność, że żadne dokumenty nie zostaną utracone podczas tego procesu (Zatorski, 2014).

Kolejną korzyścią dla odbiorców e-Faktur jest to, że bankowość internetowa bardzo ułatwia dokonywanie płatności. Faktury, które można obejrzeć lub pobrać ze strony internetowej dostawcy, zazwyczaj można opłacić „jednym kliknięciem myszki” bez konieczności przepisywania numeru rachunku odbiorcy lub kwoty przelewu. System elektroniczny pośrednika lub podmiotu przetwarzającego w procesie windykacji potwierdzi otrzymanie płatności, a odbiorca będzie mógł uzyskać dostęp do tych informacji na „swojej” podstronie serwisu sprzedawcy (Waślicki, 2015, s. 12-13).

Dodatkowo korzystnym aspektem dla firm może być fakt, że organy podatkowe nie będą musiały wzywać podatników korzystających z KSeF, aby przedstawić dokumenty w ramach swoich czynności sprawdzających, o których mowa w dziale V Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa. Brak potrzeby wyzwania

podatnika do przedstawienia struktury Jednolitego Pliku Kontrolnego dla faktury będzie spowodowane tym, że organy będą już miały dostęp do wszystkich danych i faktur otrzymywanych lub wystawionych przez podatnika, właśnie dzięki dostępowi do KSeF.

5. Zagrożenia związane z e-Fakturami

W wyniku funkcjonowania KSeF można spodziewać się kilku zagrożeń. Dotyczą one głównie mikroprzedsiębiorców, dla których papierowe faktury wciąż są podstawą ich działalności. Dla części z nich korzystanie z systemów elektronicznego fakturowania wymaga przeszkolenia lub przydzielenia tej czynności działowi księgowości, co w sposób naturalny generuje dodatkowe koszty, które takie podmioty będą musiały ponieść. Kolejnym wyzwaniem jest system dostarczany przez Ministerstwo Finansów. Jest bezpłatny, ale wraz ze wzrostem liczby firm, które z niego korzystają, staje się coraz bardziej kłopotliwy i przeciążony liczbą użytkowników. Zasadne jest zatem pytanie: co w przypadku, gdy dojdzie do awarii Systemu? (Zatorski, 2014). Dodatkowo KSeF udostępnia tylko jeden format faktury i jeden zestaw interfejsów dla wszystkich jednostek gospodarczych, które mają bardzo różne wymagania i potrzeby. Ze względu na powyższe czynniki warto więc rozważyć inne narzędzia, takie jak SmartKSeF, które upraszczają integrację systemów oraz umożliwiają konfigurację indywidualnych wymagań. To rozwiązanie staje się bezpieczne z opcją śledzenia statusu faktur, w tym dla faktury będącej jeszcze w trakcie wystawiania w KSeF (Scha bikowska, 2022).

6. Zakończenie

Korzyści z e-fakturowania polegają na tym, że jest ono łatwiejsze w obsłudze, mniej podatne na błędy i zmniejsza koszty przetwarzania procesu fakturowania. Istnieje jednak wiele przeszkód we wdrażaniu rozwiązań do fakturowania elektronicznego. Faktury elektroniczne są sporządzane w różnych formatach według odrębnych kryteriów. Uniemożliwia to sprawne przekazywanie dokumentów pomiędzy partnerami biznesowymi. Wiele jednostek gospodarczych jest także zaniepokojona bezpieczeństwem systemów elektronicznego fakturowania i związanymi z tym nadużyciami.

Powstający w Polsce i Unii Europejskiej jednolity model e-fakturowania powinien popularyzować jego przyjęcie i przekonanie przedsiębiorców do korzystania z niego (Różowicz, 2014, s. 230). Używanie faktur elektronicznych jest wymogiem współczesnego życia, postępu w rachunkowości finansowej, nowoczesnej administracji i ekologicznego myślenia o przyszłości. Oszczędza czas i pieniądze oraz przynosi korzyści zarówno wystawcom, jak i odbiorcom. Najprostszym i najszybszym sposobem wystawienia e-faktury jest skorzystanie z programu do tworzenia takich dokumentów online. Wystawienie e-faktury zajmuje niewiele czasu i może być ona

od razu wysłana mailem do kontrahenta. Przedsiębiorcy mogą uzyskać do niego dostęp przez internet i swobodnie nim sterować. Taka strona jest idealnym narzędziem do tworzenia, wyświetlania i archiwizacji dokumentów sprzedażowych (Grabińska-Grabowska, 2021).

Elektroniczne faktury stają się coraz bardziej popularne i docelowo zastąpią rozwiązanie papierowe. Podobne zjawisko rozgrywa się w odniesieniu do bankowości elektronicznej. Przelewy elektroniczne stały się powszechne, a przelewy papierowe wydają się obecnie czymś archaicznym, niepasującym do obecnej epoki.

Należy zauważyć, że prawdziwą przyczyną powolnego rozpowszechniania faktur elektronicznych w transakcjach business-to-business w Polsce jest brak standaryzacji umieszczania faktur w systemie, a co za tym idzie brak kompleksowego programu wsparcia w tym zakresie. Brakuje również programu przeznaczonego do obsługi ogółu czynności związanych z wystawianiem i otrzymywaniem faktur.

Literatura

- Berent-Kowalska, G., Kacprowska, J., Gogacz, I., Jargas, A. i Kasperczyk, G. (2013). *Raport Energia ze źródeł odnawialnych w 2012 roku*. Warszawa: Główny Urząd Statystyczny.
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/55/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie fakturowania elektronicznego w zamówieniach publicznych (Dz. Urz. UE L 133 z 06.05.2014).
- Gazeta Finansowa (2022, 15 grudnia). *E-Faktury w biznesie*. Pobrane 12.02.2023 z <https://gf24.pl/34959/e-faktury-w-biznesie/>
- Grabińska-Grabowska, I. (2021, 6 września). *Faktury ustrukturyzowane. Alternatywna opcja dla faktur w formie elektronicznej i papierowej*. Pobrane 12.02.2023 z <https://www.parp.gov.pl/component/content/article/73666:faktury-ustrukturyzowane-alternatywna-opcja-dla-faktur-w-formie-elektronicznej-i-papierowej>
- Infor. (2022, 6 kwietnia). *KSeF, czyli Krajowy System e-Faktur. Co to oznacza?*. Pobrane 12.02.2023 z <https://podatki.gazetaprawna.pl/artykuly/8395809,ksef-krajowy-system-e-faktur-co-to-znaczy.html>
- Komunikat Komisji Europejskiej, Reaping the Benefits of Electronic Invoicing, COM(2010) 712 final. (2010). Pobrane 12.02.2023 z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52010DC0712>
- Krajowy system e-Faktur. (2022, 22 lutego). Rejestrowanie faktur w KSeF. Pobrane 12.02.2023 z <https://krajowysystemefaktur.pl/porady/rejestrowanie-faktur-w-ksef/>
- Ministerstwo Finansów. (b.d.). *Krajowy System e-Faktur*. Pobrane 12.02.2023 z <https://www.gov.pl/web/kas/krajowy-system-e-faktur>
- Panayiotou, N. i Stavrou, V. P. (2021). Government to business e-services – A systematic literature review, *Government Information Quarterly*, 38(3), 101576.
- Portalvat. (2023, 6 lutego). *Sprawdź, jakie będą kary związane z niedopełnieniem obowiązków związanych z KSeF*. Pobrane 12.02.2023 z <https://portalvat.pl/aktualnosci-vat/sprawdz-jakie-beda-kary-zwiazane-z-niedopelnieniem-obowiazkow-zwiazanych-z-ksef-3094.html>
- Pragmago. (b.d.). *Krajowy system e-Faktur – co to jest i na czym polega?*. Pobrane 12.02.2023 z <https://pragmago.pl/porada/krajowy-system-e-faktur/>
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 14 lipca 2005 r. w sprawie wystawiania i przesyłania faktur w formie elektronicznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 133, poz. 1119)
- Różowicz, K. (2014). *Wykorzystanie instrumentu e-faktury w systemie prawa zamówień publicznych*. *Przeegląd Prawniczy, Ekonomiczny i Społeczny*, (4), 89-103.

- Schabikowska, A. (2022, 14 listopada). *Wady i zalety Krajowego Systemu e-Faktur. O czym warto wiedzieć?* Pobrane 12.02.2023 z <https://www.exorigo-upos.pl/blog/wady-i-zalety-krajowego-systemu-e-faktur-o-czym-warto-wiedziec/>
- Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2004 r. Nr 54, poz. 535 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 1997 r. Nr 137, poz. 926 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r., poz. 2076)
- Waślicki, T. (2015). Co ogranicza upowszechnienie faktur elektronicznych? *Rachunkowość*, (9), 11-15.
- Winnicki, P. (2011). Faktury elektroniczne w obrocie gospodarczym. *Informatyka Ekonomiczna*, (19), 208-221.
- Zatorski, B. (2014, 23 września). *e-Faktury moda, czy konieczność?*. Pobrane 12.02.2023 z <https://www.erp-view.pl/artykuly-ecm/26005-e-faktury-moda-czy-koniecznosc.html>

National System of e-Invoices – the Threat or the Opportunity?

Abstract: The purpose of the content presented in the article is to show the scale of benefits, risks and limitations associated with the use of electronic invoices in business transactions of Polish enterprises. The legal framework for the use of electronic invoices is also presented. In recent years, the tax system has been significantly simplified, encouraging entrepreneurs to introduce electronic invoices in their business units. Various available studies and expert opinions show that Polish entrepreneurs are aware of the benefits that the introduction of e-invoicing will bring, but at the same time there are significant issues, e.g. regarding the security of the process, which discourage entrepreneurs from adopting e-invoicing. Poland also lacks a standardized e-invoicing template and software that would enable businesses to take full advantage of e-invoicing.

Keywords: National System of e-Invoices, invoice, structured invoice, The Goods and Services Tax Act